

การวิเคราะห์การมีและการใช้หนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร

An Analysis of collection and use of books of Health Science Library, Naresuan University

รวีวรรณ นาพิมพ์^{1*}
Rawiwan Napim^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สัดส่วนเนื้อหาและปริมาณการใช้ของหนังสือเฉพาะสาขาวิชาที่เป็นฉบับพิมพ์ของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ในมหาวิทยาลัยนเรศวร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยสำรวจจำนวนหนังสือในหมวดหมู่ต่าง ๆ และวิเคราะห์สัดส่วนเนื้อหาของหนังสือที่มีให้บริการในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในปีการศึกษา 2563 ที่มีอยู่ในฐานข้อมูลระบบห้องสมุดอัตโนมัติ KMUTT-LM โดยใช้เลขหมู่ ที่จัดแบ่งเนื้อหาตามสาขาในระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน แยกหนังสือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผลจากการวิเคราะห์พบว่า หนังสือเฉพาะสาขาวิชาที่เป็นฉบับพิมพ์ของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีจำนวน 15,729 เล่ม มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 19 สาขาวิชา เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 พบว่า เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานฯ ด้านปริมาณการใช้หนังสือ จากการศึกษาข้อมูลการยืม ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ KMUTT-LM พบว่า หนังสือที่มีอัตราการยืมมากที่สุด คือ หนังสือในหมวด QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน) มีการยืมทั้งสิ้น 103,032 ครั้ง การยืมเฉลี่ย 26.33 ครั้งต่อเล่ม รองลงมา คือ หนังสือในหมวด Q-QR (วิทยาศาสตร์) มีการยืมทั้งสิ้น 4,645 ครั้ง การยืมเฉลี่ย 20.46 ครั้งต่อเล่ม และหนังสือในหมวด W-WZ (การแพทย์และวิชาที่เกี่ยวข้อง) มีการยืมทั้งสิ้น 171,210 ครั้ง การยืมเฉลี่ย 15.52 ครั้งต่อเล่ม

คำสำคัญ: การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ หนังสือเฉพาะสาขาวิชา ห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

Abstract

This research aimed to analyze the collection strength (content proportion) and use of printed books of Health Sciences Library, Naresuan University that were in line with the Health Science curriculum in Naresuan University. And study the number of uses of specialized printed books of the Health Sciences Library Naresuan University. This research is a survey research by exploring the number and different books categories. Then, analyzed the content proportion of the books that were in the Health Science Library, Naresuan University during in 2020 from the library automated system KMUTT-LM with using group numbers that divide content by branches in the Library of Congress system. and the American National Library of Medicine system. Separate Thai and English books. The results of the study found that there were 15,729 specialized printed books of Health Sciences Library, Naresuan University and they were corresponding to 19 fields of study courses in Health Sciences, compared with the Institute of Higher Education Library Standards, 2001 was found that it meets the standard number of books using. Numbers of books were analyzed by Call Number was found that the majority of book are medical books and related books as 70.14% follow by Basic and Clinical Science book as 24.88% and Humanities and Social

¹ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก 65000

¹ Naresuan University Library, Naresuan University, Phitsanulok, 65000

*Corresponding author: e-mail: rawiwans@nu.ac.th

Received: May 28, 2021, Accepted: June 14, 2021, Published: August 1, 2021

Sciences book as 2.44%. The information of circulation services from the library automated system KMUTT-LM revealed that Basic Clinical Science were the majority of books were borrowed by the users with 103,032 borrowing and average of 26.33 times per book. Followed by Science books were borrowed by the users with 4,645 borrowing, with average of 20.46 times per book, and Medical and Related books 171,210 borrowing, with average of 15.52 average times per book.

Keywords: information resource development, specialized books, health science library

บทนำ

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยนเรศวร มีวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ชั้นเลิศของปวงชนด้วยนวัตกรรมบริการที่ทันสมัย โดยมีพันธกิจเพื่อสนับสนุนมหาวิทยาลัยนเรศวรสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ของสังคม มีเป้าประสงค์การพัฒนาสำนักหอสมุดให้เป็นแหล่งสารสนเทศแรกที่ประชาคมมหาวิทยาลัยนเรศวรเลือกใช้บริการ มีทรัพยากรสารสนเทศที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกหลักสูตร/สาขาวิชา สร้างทักษะการค้นหาสารสนเทศ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ให้แก่ประชาคมมหาวิทยาลัยนเรศวรและการบริการสำหรับประชาชนทั่วไป (สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2562)

สำนักหอสมุดได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2562-2566) เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาสำนักหอสมุด โดยกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการดำเนินงานทรัพยากรสารสนเทศ ให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศทุกรูปแบบที่ส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับความต้องการและครอบคลุมทุกหลักสูตร/สาขาวิชา

ห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็นห้องสมุดภายใต้สังกัดของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศที่ครอบคลุมเนื้อหาหลักสูตรการเรียนการสอนกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีทั้งหมด 7 คณะ ประกอบด้วย คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์

เพื่อให้การดำเนินงานของห้องสมุดเป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพมาตรฐานการดำเนินงานทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพจึงได้ทำการศึกษาจำนวนของหนังสือเฉพาะสาขาวิชาการวิเคราะห์ข้อมูลสัดส่วนเนื้อหาของหนังสือเฉพาะสาขาวิชาและศึกษาปริมาณการใช้หนังสือ เพื่อวางแผนพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งการวิเคราะห์สัดส่วนเนื้อหาของหนังสือนี้ เป็นการวิเคราะห์หนังสือที่เป็นฉบับพิมพ์เท่านั้น มีรูปแบบการวิเคราะห์โดยใช้เลขหมู่ (Call Number) โดยใช้แนวคิดการเปรียบเทียบสัดส่วนเนื้อหาของหนังสือเฉพาะสาขาวิชากับเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 โดยคาดว่ารูปแบบในการศึกษาวิเคราะห์นี้ จะสามารถนำไปใช้ในการศึกษาวิเคราะห์สัดส่วนเนื้อหาของหนังสือเฉพาะสาขาวิชาในสาขาอื่น ๆ ได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สัดส่วนเนื้อหาของหนังสือเฉพาะสาขาวิชาที่เป็นฉบับพิมพ์ของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพในมหาวิทยาลัยนเรศวร
2. เพื่อศึกษาปริมาณการใช้หนังสือเฉพาะสาขาวิชาเป็นฉบับพิมพ์ของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์การมีและการใช้หนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยศึกษาเฉพาะหนังสือที่เป็นฉบับพิมพ์ของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ไม่รวมงานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร และสื่อโสตทัศนวัสดุ

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ จำนวนหนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวรในระบบห้องสมุดอัตโนมัติ KMUTT-LM

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยสำรวจจำนวนหนังสือในหมวดหมู่ต่าง ๆ และวิเคราะห์สัดส่วนของเนื้อหาของหนังสือที่มีให้บริการในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในปีการศึกษา 2563 ที่มีอยู่ในฐานข้อมูลระบบห้องสมุดอัตโนมัติ KMUTT-LM โดยจัดแบ่งเนื้อหาตามสาขาในระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (LC - Library of Congress Classification) และระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน (NLM - National Library of Medicine Classification) โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินทรัพยากรสารสนเทศและหนังสือ
2. ศึกษารวบรวมหลักสูตรที่เปิดสอนในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพเพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องกับหนังสือที่มีให้บริการในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. รวบรวมรายการหนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพและนำมาวิเคราะห์สัดส่วนเนื้อหาของหนังสือโดยใช้เลขหมู่ (Call Number)
4. วิเคราะห์การใช้หนังสือ โดยรวบรวมข้อมูลสถิติการยืม-คืน จากระบบห้องสมุดอัตโนมัติ KMUTT-LM
5. วิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าร้อยละ
6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
7. นำเสนอรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์จำนวนสัดส่วนเนื้อหาของหนังสือจำแนกตามเลขหมู่หนังสือในระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (LC) และระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน (NLM) (ประเภทพันธ์ และอรรถธรรม, 2558) โดยการนำมาหาค่าร้อยละ

2. เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ข้อ 4.3 ซึ่งได้กำหนดสูตรสำหรับคำนวณจำนวนทรัพยากรสารสนเทศ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2544) ดังนี้

- จำนวนหนังสือ/นักศึกษา 15 เล่ม/คน
- จำนวนหนังสือ/อาจารย์ 100 เล่ม/คน
- หนังสือเฉพาะสาขาวิชา
 - 500 เล่ม สำหรับปริญญาตรี
 - 3,000 เล่ม สำหรับปริญญาโท กรณีที่มีการเปิดสอนในระดับอื่นที่สูงกว่าปริญญาโท
 - 6,000 เล่ม สำหรับปริญญาโท กรณีที่ไม่มีการเปิดสอนในระดับอื่นที่สูงกว่าระดับปริญญาโท
 - 6,000 เล่ม สำหรับการศึกษาเฉพาะทาง 6 ปี
 - 25,000 เล่ม สำหรับปริญญาเอก

การเปรียบเทียบครั้งนี้ ใช้จำนวนหนังสือตามมาตรฐาน 500 เล่ม สำหรับปริญญาตรี และจำนวนหนังสือตามมาตรฐาน 6,000 เล่ม สำหรับการศึกษาเฉพาะทาง 6 ปี และใช้สูตรในการคำนวณหาสัดส่วนของหนังสือเฉพาะสาขาวิชาต่อจำนวนนิสิตและอาจารย์ ดังนี้

1. สูตรการคำนวณหาสัดส่วนของหนังสือเฉพาะสาขาวิชาต่อนิสิตระดับปริญญาตรี

$$= \frac{\text{จำนวนหนังสือเฉพาะสาขาวิชา}}{\text{จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีเฉพาะสาขาวิชา}}$$

2. สูตรการคำนวณหาสัดส่วนหนังสือเฉพาะสาขาวิชาต่ออาจารย์

$$= \frac{\text{จำนวนหนังสือเฉพาะสาขาวิชา}}{\text{จำนวนอาจารย์เฉพาะสาขาวิชา}}$$

3. วิเคราะห์ปริมาณการใช้หนังสือ โดยคำนวณหาอัตราการใช้หนังสือเฉลี่ยต่อเล่ม ใช้สูตรในคำนวณดังนี้

$$= \frac{\text{จำนวนการยืมหนังสือในแต่ละหมวด}}{\text{จำนวนหนังสือในแต่ละหมวด}}$$

รูปแบบการศึกษาวิเคราะห์ มีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเลขหมู่ (Call Number) แยกตามสาขาวิชา
2. ดึงข้อมูลเลขหมู่ ชื่อเรื่อง การยืม โดยระบุ location ห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ในระบบห้องสมุดอัตโนมัติ และ export file
3. ทำการ import file ในโปรแกรม MS Excel และจัดเรียงข้อมูล
4. ตัดรายการหนังสือที่ไม่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ นวนิยาย วิทยานิพนธ์ วิจัย สิ่งพิมพ์รัฐบาล และสื่อโสตทัศนวัสดุ
5. วิเคราะห์สัดส่วนหนังสือตามเลขหมู่ที่กำหนดในแต่ละสาขาวิชา นับจำนวนหนังสือ และหาค่าร้อยละ
6. วิเคราะห์อัตราการใช้หนังสือโดยเฉลี่ยในแต่ละสาขาวิชา
7. นำจำนวนหนังสือเฉพาะสาขาวิชาจากข้อ 5 ไปเปรียบเทียบกับมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544
8. สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์สัดส่วนเนื้อหาของหนังสือเฉพาะสาขาวิชา เสนอผู้บริหารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 นำเสนอผลการศึกษาข้อมูลจำนวนหนังสือและการวิเคราะห์สัดส่วนเนื้อหาของหนังสือเฉพาะสาขาวิชาของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำแนกตามระบบการจัดหมวดหมู่

จากการศึกษาจำนวนหนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ปีการศึกษา 2563 ในด้านของเนื้อหาสามารถสรุปผลการศึกษาได้ว่า หนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีทั้งหมดจำนวน 15,729 เล่ม เนื้อหาที่มีมากที่สุด คือ เนื้อหาด้านการแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้อง (หมวด W-WZ ในระบบ NLM) จำนวน 11,032 เล่ม (ร้อยละ 70.14) รองลงมา คือ เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน (หมวด QS-QZ ในระบบ NLM) จำนวน 3,913 เล่ม (ร้อยละ 24.88) และ เนื้อหาทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P ในระบบ LC) จำนวน 384 เล่ม (ร้อยละ 2.44) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนหนังสือห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพในปีการศึกษา 2563 จำแนกเนื้อหาตามระบบการจัดหมวดหมู่

หมวดหมู่หนังสือ	ภาษาไทย		ภาษาอังกฤษ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
A-P มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (LC)	273	2.58	111	2.16	384	2.44
Q-QR วิทยาศาสตร์ (LC)	139	1.31	88	1.71	227	1.44
QS-QZ วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน (NLM)	2,223	20.99	1,690	32.88	3,913	24.88
R การแพทย์ (LC)	24	0.23	10	0.19	34	0.22
S-U วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (LC)	71	0.67	68	1.32	139	0.88
W-WZ การแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้อง (NLM)	7,859	74.22	3,173	61.73	11,032	70.14
รวม	10,589	100	5,140	100	15,729	100

การวิเคราะห์จำนวนหนังสือระบบ LC ห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ พบว่า มีจำนวน 784 เล่ม หมวดที่มีมากที่สุด คือ หมวด Q-QR (วิทยาศาสตร์) จำนวน 227 เล่ม (ร้อยละ 28.95) รองลงมาคือ หมวด H (สังคมศาสตร์) จำนวน 177 เล่ม (ร้อยละ 22.58) และหมวด T (เทคโนโลยี) จำนวน 104 เล่ม (ร้อยละ 13.27) เมื่อพิจารณาตามประเภทของหนังสือแล้วพบว่า หนังสือภาษาไทยมีจำนวน 507 เล่ม หมวดที่มีมากที่สุด คือ หมวด H (สังคมศาสตร์) จำนวน 142 เล่ม (ร้อยละ 28.01) รองลงมา คือ หมวด Q-QR (วิทยาศาสตร์) จำนวน 139 เล่ม (ร้อยละ 27.42) และหมวด B (ศาสนา ปรัชญา) จำนวน 53 เล่ม (ร้อยละ 10.45) หนังสือภาษาอังกฤษ หมวดที่มีมากที่สุด คือ หมวด Q-QR (วิทยาศาสตร์) จำนวน 88 เล่ม (ร้อยละ 31.77) รองลงมาคือ หมวด T (เทคโนโลยี) จำนวน 54 เล่ม (ร้อยละ 19.49) และ หมวด H (สังคมศาสตร์) จำนวน 35 เล่ม (ร้อยละ 15.64) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนหนังสือห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพในปีการศึกษา 2563 จำแนกตามหมวดหมู่หนังสือในระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (LC - Library of Congress Classification)

หมวดหมู่หนังสือในระบบ LC	ภาษาไทย		ภาษาอังกฤษ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
A ความรู้ทั่วไป	1	0.20	2	0.72	3	0.38
B ศาสนา ปรัชญา	53	10.45	28	10.11	81	10.33
D ประวัติศาสตร์ทั่วไป	16	3.16	0	0.00	16	2.04
G ภูมิศาสตร์ แผนที่ มานุษยวิทยา	4	0.79	8	2.89	12	1.53
H สังคมศาสตร์	142	28.01	35	15.64	177	22.58
J รัฐศาสตร์	1	0.20	2	0.72	3	0.38
K กฎหมาย	5	0.99	0	0.00	5	0.64
L การศึกษา	9	1.78	18	6.50	27	3.44
M ดนตรี	1	0.20	0	0.00	1	0.13
P ภาษาและวรรณคดี	41	8.09	18	6.50	59	7.53
Q-QR วิทยาศาสตร์	139	27.42	88	31.77	227	28.95
R การแพทย์ในระบบ LC	24	4.73	10	3.61	34	4.34
S การเกษตร	18	3.55	14	5.05	32	4.08
T เทคโนโลยี	50	9.86	54	19.49	104	13.27
U ยุทธศาสตร์	3	0.59	0	0.00	3	0.38
รวม	507	100.00	277	100.00	784	100.00

การวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนหนังสือในกลุ่มวิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน (หมวด QS-QZ ในระบบ NLM) มีทั้งหมดจำนวน 3,913 เล่ม หมวดที่มีมากที่สุด คือ หมวด QV (เภสัชวิทยา) จำนวน 810 เล่ม (ร้อยละ 20.70) รองลงมา คือ หมวด QW (จุลชีววิทยาและวิทยาภูมิคุ้มกัน) จำนวน 683 เล่ม (ร้อยละ 17.45) และหมวด QU (ชีวเคมี) จำนวน 577 เล่ม (ร้อยละ 14.75) เมื่อพิจารณาตามประเภทหนังสือ พบว่า หนังสือที่เป็นภาษาไทยมีจำนวนทั้งหมด 2,223 เล่ม หมวดที่มีมากที่สุด คือ หมวด QW (จุลชีววิทยาและวิทยาภูมิคุ้มกัน) จำนวน 419 เล่ม (ร้อยละ 18.85) รองลงมา คือ หมวด QV (เภสัชวิทยา) จำนวน 364 เล่ม (ร้อยละ 16.37) และหมวด QU (ชีวเคมี) จำนวน 270 เล่ม (ร้อยละ 12.15) หนังสือภาษาอังกฤษมีจำนวนทั้งหมด 1,690 เล่ม หมวดที่มีมากที่สุด คือ หมวด QV (เภสัชวิทยา) จำนวน 446 เล่ม (ร้อยละ 26.39) รองลงมา คือ หมวด QU (ชีวเคมี) จำนวน 307 เล่ม (ร้อยละ 18.17) และ หมวด QW (จุลชีววิทยาและวิทยาภูมิคุ้มกัน) จำนวน 264 เล่ม (ร้อยละ 15.62) รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนหนังสือห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพในปีการศึกษา 2563 จำแนกตามหมวดหมู่หนังสือในระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน (NLM - National Library of Medicine Classification): QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน)

หมวดหมู่หนังสือในระบบ NLM	ภาษาไทย		ภาษาอังกฤษ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
QS กายวิภาคศาสตร์	244	10.98	209	23.37	453	11.58
QT สรีรวิทยา	252	11.34	195	11.54	447	11.42
QU ชีวเคมี	270	12.15	307	18.17	577	14.75
QV เภสัชวิทยา	364	16.37	446	26.39	810	20.70
QW จุลชีววิทยาและวิทยาภูมิคุ้มกัน	419	18.85	264	15.62	683	17.45
QX ประสาทวิทยา	160	7.20	30	1.78	190	4.86
QY พยาธิวิทยาคลินิก	268	12.06	57	3.37	325	8.31
QZ พยาธิวิทยา	246	11.07	182	10.77	428	10.94
รวม	2,223	100.00	1,690	100.00	3,913	100.00

การวิเคราะห์ข้อมูลหนังสือในกลุ่มการแพทย์และวิชาที่เกี่ยวข้อง ระบบ NLM พบว่า มีทั้งหมดจำนวน 11,032 เล่ม หมวดที่มีมากที่สุด คือ หมวด WY (การพยาบาล) จำนวน 1,737 เล่ม (ร้อยละ 15.75) รองลงมา คือ หมวด WB (อายุรศาสตร์) จำนวน 1,206 เล่ม (ร้อยละ 10.93) และหมวด WA (สาธารณสุขศาสตร์) จำนวน 762 เล่ม (ร้อยละ 6.91) เมื่อพิจารณาตามประเภทหนังสือ พบว่า หนังสือที่เป็นภาษาไทยมีจำนวนทั้งหมด 7,859 เล่ม หมวดที่มีมากที่สุด คือ หมวด WY (การพยาบาล) จำนวน 1,410 เล่ม (ร้อยละ 17.94) รองลงมา คือ หมวด WB (อายุรศาสตร์) จำนวน 840 เล่ม (ร้อยละ 10.69) และหมวด WA (สาธารณสุขศาสตร์) จำนวน 565 เล่ม (ร้อยละ 7.19) หนังสือภาษาอังกฤษมีจำนวนทั้งหมด 3,173 เล่ม หมวดที่มีมากที่สุด คือ หมวด WB (อายุรศาสตร์) จำนวน 366 เล่ม (ร้อยละ 11.53) รองลงมา คือ หมวด WY (การพยาบาล) จำนวน 327 เล่ม (ร้อยละ 10.31) และ หมวด WU (ทันตแพทยศาสตร์ศัลยกรรมช่องปาก) จำนวน 258 เล่ม (ร้อยละ 8.13) รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนหนังสือห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพในปีการศึกษา 2563 จำแนกตามหมวดหมู่หนังสือ ในระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน (NLM - National Library of Medicine Classification): W-WZ (การแพทย์และวิชาที่เกี่ยวข้อง)

หมวดหมู่หนังสือในระบบ NLM		ภาษาไทย		ภาษาอังกฤษ		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
W	อาชีพการแพทย์	554	7.05	207	6.52	761	6.90
WA	สาธารณสุขศาสตร์	565	7.19	197	6.21	762	6.91
WB	อายุรศาสตร์	840	10.69	366	11.53	1,206	10.93
WC	โรคติดต่อ	182	2.32	65	2.05	247	2.24
WD	ความผิดปกติของระบบ การเผาผลาญ	48	0.61	23	0.72	71	0.64
WE	ระบบกล้ามเนื้อและโครงกระดูก	392	4.99	193	6.08	585	5.30
WF	ระบบหายใจ	223	2.84	63	1.99	286	2.59
WG	ระบบหัวใจรวมหลอดเลือด	315	4.01	168	5.29	483	4.38
WH	ระบบทางเดินของเลือดและน้ำเหลือง	223	2.84	88	2.77	311	2.82
WI	ระบบย่อยอาหาร	162	2.06	39	1.23	201	1.82
WJ	ระบบสืบสาวและอวัยวะสืบพันธุ์	195	2.48	44	1.39	239	2.17
WK	ระบบต่อมไร้ท่อหรือต่อมเอ็นโดไครน์	159	2.02	28	0.88	187	1.70
WL	ระบบประสาท	250	3.18	137	4.32	387	3.51
WM	จิตเวชศาสตร์	291	3.70	97	3.06	388	3.52
WN	รังสีวิทยา	97	1.23	142	4.48	239	2.17
WO	ศัลยศาสตร์	266	3.38	113	3.56	379	3.44
WP	นรีเวชวิทยา	143	1.82	63	1.99	206	1.87
WQ	สูติศาสตร์	232	2.95	71	2.24	303	2.75
WR	วิทยาโรคผิวหนัง	63	0.80	53	1.67	116	1.05
WS	กุมารเวชศาสตร์	545	6.93	148	4.66	693	6.28
WT	เวชศาสตร์ผู้สูงอายุ, โรคเรื้อรัง	79	1.01	70	2.21	149	1.35
WU	ทันตแพทยศาสตร์ศัลยกรรมช่องปาก	126	1.60	258	8.13	384	3.48
WV	วิทยาโสต นาสิก และลาริงซ์	84	1.07	53	1.67	137	1.24
WV	จักษุวิทยา	84	1.07	111	3.50	195	1.77
WX	กิจกรรมในโรงพยาบาล	200	2.54	39	1.23	239	2.17
WY	การพยาบาล	1,410	17.94	327	10.31	1,737	15.75
WZ	ประวัติการแพทย์	131	1.67	10	0.32	141	1.28
	รวม	7,859	100.00	3,173	100.00	11,032	100.00

ส่วนที่ 2 นำเสนอข้อมูลการเปรียบเทียบจำนวนหนังสือเฉพาะสาขาวิชากับเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544

การวิเคราะห์สัดส่วนเนื้อหาของหนังสือเฉพาะสาขาวิชา ในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยใช้เลขหมู่หนังสือ ซึ่งสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีเลขหมู่หนังสือ 4 กลุ่มตาราง ในระบบ LC และ ระบบ NLM มีจำนวนหนังสือรวมทั้งสิ้น 15,206 เล่ม เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับสัดส่วน ตามมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 หนังสือเฉพาะสาขาวิชาจำนวน 500 เล่ม สำหรับปริญญาตรี และ หนังสือเฉพาะสาขาวิชาจำนวน 6,000 เล่ม สำหรับการศึกษาเฉพาะทาง 6 ปี พบว่า ห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีหนังสือเฉพาะสาขาวิชาสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานฯ รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบสัดส่วนเนื้อหาของหนังสือสาขาแพทยศาสตรบัณฑิต ตามมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544

เลขหมู่หนังสือ (Call Number)	จำนวน เล่ม	สัดส่วนหนังสือเฉพาะสาขาวิชา ตามมาตรฐานฯ 500 เล่ม สำหรับปริญญาตรี	สัดส่วนหนังสือเฉพาะสาขาวิชา ตามมาตรฐานฯ 6,000 เล่ม สำหรับการศึกษาเฉพาะทาง 6 ปี
Q-QR วิทยาศาสตร์	227		
QS-QZ วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน	3,913	หนังสือเฉพาะสาขาวิชา 15,206 เล่ม	หนังสือเฉพาะสาขาวิชา 15,206 เล่ม
R การแพทย์	34	(สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน)	(สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน)
W-WZ การแพทย์และวิชาที่เกี่ยวข้อง	11,032		
รวม	15,206		

การวิเคราะห์สัดส่วนของหนังสือเฉพาะสาขาวิชาที่เป็นฉบับพิมพ์ต่อนิสิตระดับปริญญาตรี และ อาจารย์ในสาขาแพทยศาสตรบัณฑิต ใช้รูปแบบการวิเคราะห์โดยใช้เลขหมู่ (Call Number) สาขาวิชาแพทยศาสตรบัณฑิตมีเลขหมู่หนังสือที่เกี่ยวข้องอยู่ใน 4 กลุ่มตาราง มีจำนวนหนังสือรวมทั้งสิ้น 15,206 เล่ม เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับสัดส่วนจำนวนหนังสือต่อจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีเฉพาะสาขาวิชา 990 คน พบว่า มีสัดส่วนเท่ากับ 15.36 เล่มต่อ 1 คน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานฯ และเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนจำนวนหนังสือต่อจำนวนอาจารย์เฉพาะสาขาวิชา 152 คน พบว่า มีสัดส่วนเท่ากับ 100.04 เล่มต่อ 1 คน ตามเกณฑ์มาตรฐานฯ รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบสัดส่วนเนื้อหาของหนังสือสาขาแพทยศาสตรบัณฑิต และคำนวณหาสัดส่วนของหนังสือเฉพาะสาขาวิชาต่อนิสิตและอาจารย์ ตามมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544

เลขหมู่หนังสือ (Call Number)	จำนวน เล่ม	สัดส่วนหนังสือต่อนิสิตระดับปริญญาตรี ตามมาตรฐานฯ 15 เล่ม / คน	สัดส่วนหนังสือต่ออาจารย์ ตามมาตรฐานฯ 100 เล่ม / คน
Q-QR วิทยาศาสตร์	227		
QS-QZ วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน	3,913	$15,206 = 15.36$	$15,206 = 100.04$
R การแพทย์	34	990	152
W-WZ การแพทย์และวิชาที่เกี่ยวข้อง	11,032	(ตามเกณฑ์มาตรฐาน)	(ตามเกณฑ์มาตรฐาน)
รวม	15,206		

ส่วนที่ 3 นำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์ปริมาณการใช้หนังสือและเปรียบเทียบปริมาณการใช้ โดยการหาค่าร้อยละและหาค่าเฉลี่ย

ปริมาณการใช้หนังสือ โดยวิเคราะห์ข้อมูลการยืมจากระบบห้องสมุดอัตโนมัติ KMUTT-LM พบว่าหนังสือที่มีการยืมมากที่สุด คือ หมวด QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน) มีการยืมทั้งสิ้น 103,032 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 26.33 ครั้งต่อเล่ม รองลงมา คือ หมวด Q-QR (วิทยาศาสตร์) มีการยืมทั้งสิ้น 4,645 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 20.46 ครั้งต่อเล่ม และหมวด W-WZ (การแพทย์และวิชาที่เกี่ยวข้อง) มีการยืมทั้งสิ้น 171,210 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 15.52 ครั้งต่อเล่ม รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ปริมาณการใช้หนังสือในหลักสูตรการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ จำแนกตามหมวดหมู่หนังสือ

หมวดหมู่	ไทย		อังกฤษ		รวม		การยืม	การยืมต่อเล่ม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
Q-QR	1369	1.36	88	1.77	227	1.49	4,645	20.46
QS-QZ	2,223	21.70	1,690	34.07	3,913	25.73	103,032	26.33
R	24	0.23	10	0.20	34	0.22	71	2.09
W-WZ	7,859	76.71	3,173	63.96	11,032	72.55	171,210	15.52
รวม	10,245	100.00	4,961	100.00	15,206	100.00	278,958	18.35

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสัดส่วนเนื้อหาของหนังสือเฉพาะสาขาวิชาของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ในด้านของเนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด สามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า ทรัพยากรสารสนเทศเฉพาะสาขาวิชาที่เป็นหนังสือฉบับพิมพ์ มีทั้งหมดจำนวน 15,729 เล่ม เนื้อหาทรัพยากรหมวดที่มีมากที่สุด คือ หมวด W-WZ (การแพทย์และวิชาที่เกี่ยวข้อง) จำนวน 11,032 เล่ม (ร้อยละ 72.55) รองลงมา คือ หมวด QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน) มีจำนวน 3,913 เล่ม (ร้อยละ 25.73) และ หมวด Q-QR (วิทยาศาสตร์) มีจำนวน 227 เล่ม (ร้อยละ 1.49) ตามลำดับ สรุปได้ว่า ห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ มีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศได้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เนื่องจากเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่มีมากใน 3 อันดับแรกเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาทางด้าน การแพทย์ และวิชาที่เกี่ยวข้อง (Medicine and related subjects) เนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์คลินิกขั้นพื้นฐาน (Preclinical sciences) และเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์ทั่วไป

การเปรียบเทียบจำนวนหนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพกับเกณฑ์มาตรฐานฯ ห้องสมุดมีหนังสือเฉพาะสาขาวิชาจำนวนรวมทั้งสิ้น 15,206 เล่ม เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 โดยใช้เกณฑ์หนังสือเฉพาะสาขาวิชาจำนวน 500 เล่ม สำหรับปริญญาตรี และหนังสือเฉพาะสาขาวิชาจำนวน 6,000 เล่ม สำหรับการ ศึกษาเฉพาะทาง 6 ปี พบว่า ห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ มีหนังสือเฉพาะสาขาวิชาสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานฯ นอกจากนี้ยังได้มีการวิเคราะห์สัดส่วนของหนังสือ ต่อนิสิตระดับปริญญาตรี และอาจารย์ในสาขาแพทยศาสตร์บัณฑิต จำนวนหนังสือรวมทั้งสิ้น 15,206 เล่ม เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับสัดส่วนจำนวนหนังสือต่อจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรี 990 คน พบว่ามีสัดส่วนเท่ากับ 15.36 เล่มต่อ 1 คน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานฯ และเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนจำนวนหนังสือต่อจำนวนอาจารย์ 152 คน พบว่า มีสัดส่วนเท่ากับ 100.04 เล่มต่อ 1 คน ตามเกณฑ์มาตรฐานฯ

การใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ โดยศึกษาข้อมูลสถิติการยืมหนังสือในระบบห้องสมุดอัตโนมัติ KMUTT-LM สรุปผลการวิจัยได้ว่า มีการยืมหนังสือในหมวด QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน) มีการยืมทั้งสิ้น 103,032 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 26.33 ครั้งต่อเล่ม รองลงมา มีการยืมหนังสือในหมวด Q-QR (วิทยาศาสตร์) มีการยืมทั้งสิ้น 4,645 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 20.46 ครั้งต่อเล่ม และมีการยืมหนังสือในหมวด W-WZ (การแพทย์และวิชาที่เกี่ยวข้อง) เป็นอันดับสาม มีการยืมทั้งสิ้น 171,210 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 15.52 ครั้งต่อเล่ม เมื่อพิจารณารายละเอียดในการยืมแต่ละหมวด พบว่ามีรายละเอียด ดังนี้

หมวด QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน) มีหนังสือจำนวน 3,913 เล่ม มีการยืมทั้งหมด 103,032 ครั้ง หมวดที่มีการยืมมากที่สุด คือ หมวด QW (จุลชีววิทยาและวิทยาภูมิคุ้มกัน) มีการยืมจำนวน 28,025 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 41.03 ครั้งต่อเล่ม รองลงมา คือ หนังสือในหมวด QX (ปรสิตวิทยา) มีการยืมจำนวน 7,423 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 39.07 ครั้งต่อเล่ม และหนังสือในหมวด QT (สรีรวิทยา) มีการยืมจำนวน 14,953 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 33.45 ครั้งต่อเล่ม

หมวด Q-QR (วิทยาศาสตร์) มีหนังสือจำนวน 227 เล่ม มีการยืมทั้งหมดจำนวน 4,645 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 33.42 ครั้งต่อเล่ม การที่มีการใช้หนังสือในหมวด Q-QR (วิทยาศาสตร์) ซึ่งเป็นหนังสือทางด้านวิทยาศาสตร์ในระบบ LC มีอัตราการยืมเฉลี่ยมากเป็นอันดับสอง

หมวด W-WZ (การแพทย์และวิชาที่เกี่ยวข้อง) เป็นหนังสือทางการแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้องมีจำนวน 11,032 เล่ม มีการยืมทั้งหมดจำนวน 171,210 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 15.52 ครั้งต่อเล่ม หมวดที่มีการยืมมากที่สุดคือ หมวด WK (ระบบต่อมไร้ท่อหรือต่อมเอ็นโดไครน์) มีการยืมจำนวน 6,714 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 35.90 ครั้งต่อเล่ม รองลงมา คือ หมวด WH (ระบบทางเดินของเลือดและน้ำเหลือง) มีการยืมจำนวน 10,419 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 33.50 ครั้งต่อเล่ม และหมวด WI (ระบบย่อยอาหาร) มีการยืมจำนวน 6,180 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 30.75 ครั้งต่อเล่ม

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูลสัดส่วนเนื้อหาเฉพาะสาขาวิชาที่เป็นฉบับพิมพ์ของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร สํารวจจำนวนหนังสือในหมวดหมู่ต่าง ๆ โดยใช้เลขหมู่ (Call Number) ที่จัดแบ่งเนื้อหาตามสาขาในระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (LC - Library of Congress Classification) และระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกา (NLM - National Library of Medicine Classification) แยกหนังสือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ผลจากการวิเคราะห์พบว่า หนังสือเฉพาะสาขาวิชาที่เป็นฉบับพิมพ์ของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีจำนวน 15,729 เล่ม มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวนทั้งหมด 19 สาขาวิชา เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 ตอนที่ 4 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ข้อ 4.3 การคำนวณทรัพยากรสารสนเทศเฉพาะสาขาวิชา พบว่า หนังสือเฉพาะสาขาวิชาของห้องสมุดเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยของ ขวัญชนก (2562) และงานวิจัยของ ประภาพันธุ์ และอรพรรณ (2558) ได้นำเกณฑ์จำนวนทรัพยากรสารสนเทศจากมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์สัดส่วนเนื้อหาของหนังสือเฉพาะสาขาวิชา และวิเคราะห์สัดส่วนของจำนวนหนังสือต่อจำนวนนิสิตและอาจารย์ งานวิจัยของ สุทธิลักษณ์ และวิลาวัลย์ (2548) และ ศุภชัย และเดชศักดิ์ (2551) ได้ศึกษาวิจัยในด้านปริมาณหนังสือและการใช้หนังสือ งานวิจัยของ ดวงใจ และคณะ (2551) ได้ศึกษาปริมาณและการใช้หนังสือที่จัดทำตามการเสนอแนะของอาจารย์

ด้านปริมาณการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ โดยศึกษาข้อมูลการยืมจากระบบห้องสมุดอัตโนมัติ KMUTT-LM พบว่า หนังสือที่มีการยืมมากที่สุด คือ หนังสือในหมวด QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน) มีการยืมทั้งสิ้น 103,032 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 26.33 ครั้งต่อเล่ม เมื่อพิจารณาตามหลักสูตรและสัดส่วนของทรัพยากรแล้วพบว่า หนังสือในหมวด QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน) เป็นหนังสือที่ใช้ประกอบการเรียนวิชาพื้นฐานในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพในชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 จึงทำให้มีอัตราการยืมเฉลี่ยต่อเล่มมากที่สุด รองลงมา คือ หนังสือในหมวด Q-QR (วิทยาศาสตร์) มีการยืมทั้งสิ้น 4,645 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 20.46 ครั้งต่อเล่ม เนื่องจากเป็นหนังสือตำราที่นิสิตชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 3 ใช้ประกอบการเรียนในวิชาพื้นฐาน และหมวด W-WZ (การแพทย์และวิชาที่เกี่ยวข้อง) มีการยืมทั้งสิ้น 171,210 ครั้ง มีการยืมเฉลี่ย 15.52 ครั้งต่อเล่ม เมื่อพิจารณาตามหลักสูตรและจำนวนผู้ใช้บริการ พบว่า หนังสือที่มีเนื้อหาในสาขาระบบต่อมไร้ท่อหรือต่อมเอ็นโดไครน์ ระบบทางเดินของเลือดและน้ำเหลือง และ ระบบย่อยอาหาร เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาพื้นฐานที่ผู้ใช้บริการในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพใช้เป็นหนังสือประกอบการเรียนและการศึกษาค้นคว้า จึงทำให้มีอัตราการยืมเฉลี่ยสูงกว่าหนังสือสาขาอื่น ๆ ที่เป็นหนังสือเฉพาะทางด้านการแพทย์ชั้นคลินิก

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสัดส่วนเนื้อหาเฉพาะสาขาวิชาที่เป็นฉบับพิมพ์ ของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวรนั้น ทำให้ทราบจำนวนหนังสือเฉพาะสาขาวิชา สัดส่วนเนื้อหา ความสอดคล้องต่อหลักสูตรการเรียนการสอน และปริมาณการใช้งาน ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ทำให้ทราบว่า หนังสือที่ห้องสมุดนำมาให้บริการนั้นมีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย การศึกษาวิเคราะห์ในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะหนังสือที่เป็นฉบับพิมพ์เท่านั้น ยังไม่ได้มีการวิเคราะห์หนังสือในรูปแบบอื่น ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน ดังนั้นห้องสมุดจึงควรมีการวิเคราะห์สัดส่วนเนื้อหาของหนังสือที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-book) นอกจากนี้ห้องสมุดควรศึกษาความทันสมัยของหนังสือ ซึ่งข้อมูลที่ได้ สามารถนำไปใช้ในการวางแผนเพื่อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาวិเคราะห์ไปใช้

ห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์และรูปแบบขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อผู้บริหารสำนักหอสมุด เพื่อนำไปจัดทำเป็นแนวปฏิบัติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนหนังสือ การศึกษาสัดส่วนของหนังสือเฉพาะสาขาวิชากับเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และศึกษาปริมาณการใช้หนังสือ สำหรับการวิเคราะห์หนังสือในสาขาอื่น ๆ พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้การศึกษาวิเคราะห์ไปจัดทำแผนในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิเคราะห์สัดส่วนเนื้อหาหนังสือในสาขาอื่น ๆ ของสำนักหอสมุด เพื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตรการสอนของมหาวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญชนก สถาพรพิบูลย์. 2562. การศึกษาวิเคราะห์คอลเล็กชันหนังสือสาขาวิศวกรรมศาสตร์ของหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. PULINET Journal. 6(1): 1-10.
- ดวงใจ กาญจนศิลป์ ศิริรัตน์ เพลกรบุรี ขวัญแก้ว เทพวิจิต พุทธชาติ เรืองศิริ และคณินนิตย์ ทิพย์แก้ว. 2551. รายงานวิจัยสถาบันเรื่องปริมาณและการใช้หนังสือที่จัดทำตามการเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่จัดทำในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549. ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. นครราชสีมา. 81 หน้า.
- ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา. 2544. ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544. สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- ประภาพันท์ พลายจันทร์ และอรพรรณ การคนชื่อ. 2558. การวิเคราะห์ความแข็งแกร่ง Collection หนังสือเฉพาะสาขาวิชาของห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. PULINET Journal. 2(1): 90-98.
- ศุภชัย อนวัชพงศ์ และเดชศักดิ์ ศานติวิวัฒน์. 2551. รายงานการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์การใช้หนังสือของห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น. 72 หน้า.
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2562. รายงานประจำปี สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยนเรศวร 2558-2562. [Online]. Available: http://www.lib.nu.ac.th/web/?page_id=2967. (สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2564).
- สุทธิลักษณ์ พัดเพ็ง และวิลาวัลย์ โตะเอี่ยม. 2548. รายงานการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์การใช้หนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น. 100 หน้า.